

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าของข้อมูลจากรายงานทางบัญชีประจำปีกับราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ จะเป็นไปตามขั้นตอนของวิธีดำเนินการวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical Research Methodology) โดยจะใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเดียว (Regression analysis) เป็นตัวแบบในการประมาณค่าผลตอบแทนปกติและปริมาณการซื้อขายปกติ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตในการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย และในส่วนของ การทดสอบประสิทธิภาพตลาดจะใช้ค่าสถิติ t ในการทดสอบค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนเกินปกติที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน

3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทุกบริษัท และเพื่อเป็นการควบคุมผลกระทบจากปัจจัยอื่นนอกเหนือจากคุณค่าของข้อมูลจากรายงานทางบัญชีประจำปี ซึ่งอาจจะมีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ จึงต้องมีหลักเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แนวทางการกำหนดเงื่อนไขตาม Beaver (1968) และนิ่มนวล (2539) และมีการเพิ่มเติมเงื่อนไขบางส่วนเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลในการประมวลผลที่เหมาะสมและสามารถเปรียบเทียบกันได้ซึ่งมีคุณสมบัติและเงื่อนไข ดังนี้

3.1.1. คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

3.1.1.1. ต้องเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวันสิ้นสุดบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม และจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ก่อนหรือในปี 2544 โดยยังต้องมีสถานะดำรงอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ณ 10 พฤษภาคม 2548 เพื่อให้ได้ข้อมูลในการวัดค่าตัวแปรต่าง ๆ อย่างครบถ้วน และการเปรียบเทียบผลการวิจัยได้

3.1.1.2. ต้องเป็นบริษัทที่ไม่ถูกจัดประเภทให้อยู่ในกลุ่มบริษัทที่กำลังฟื้นฟูกิจการ (Rehabilitation Companies: REHABCO) เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดเก็บข้อมูล เพราะบริษัทในกลุ่มดังกล่าวอาจจะไม่มีข้อมูลการซื้อขายหลักทรัพย์ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา

เพราะถ้าใช้กลุ่มบริษัทที่อยู่ในการฟื้นฟูกิจการอาจจะเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ดีเนื่องจากสถานะของธุรกิจไม่เป็นที่สนใจของนักลงทุน

3.1.1.3 ต้องเป็นบริษัทที่ไม่ถูกขึ้นเครื่องหมาย H (Trading Halt) หรือ SP (Trading Suspension) จากตลาดหลักทรัพย์ ณ ช่วงเวลาที่ศึกษาและช่วงประมาณค่า เพราะเครื่องหมายดังกล่าวจะเป็นการงดการซื้อขาย ซึ่งจะทำให้ไม่มีข้อมูลการซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อที่จะสะท้อนคุณค่าของรายงานทางบัญชีประจำปี

3.1.1.4 ต้องเป็นบริษัทที่มีข้อมูลการซื้อขายตลอด 91 วัน คือ ช่วงเวลาที่ศึกษาจำนวน 31 วัน และช่วงการประมาณค่าจำนวน 60 วัน เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดปัญหาค่าความแปรปรวนเกินจริง (Over Variance) เพราะถ้าไม่มีการซื้อขายหลักทรัพย์จะทำให้ข้อมูลด้านปริมาณการซื้อขายเท่ากับ 0 จึงจะทำให้สมการในตัวแบบตลาดทุนที่ประมาณได้เกิดความคลาดเคลื่อนสูง ซึ่งจะทำให้เกิดการประมวลผลและสรุปผลการวิจัยผิดพลาดได้

3.1.2. เงื่อนไขในการกำจัดอิทธิพลจากข้อมูลข่าวสารอื่น ในที่นี้ข้อมูลข่าวสารอื่นจะหมายถึง การจ่ายเงินปันผล การแยกหุ้นสามัญ การเพิ่มทุน-ลดทุน ดังนี้

3.1.2.1. ต้องเป็นบริษัทที่ไม่มีการประกาศเกี่ยวกับการจ่ายเงินปันผลในช่วงเวลาเดียวกันกับช่วงที่ศึกษา และช่วงประมาณค่าที่เป็นการประมาณค่าตัวแบบจำลองหลักทรัพย์ เพื่อลดผลกระทบจากเหตุการณ์ที่อาจจะทำให้มีการปรับเปลี่ยนราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ไม่ได้เป็นผลมาจากการเปิดเผยรายงานทางบัญชีประจำปี โดยการประกาศจ่ายเงินปันผลจะถือว่าวันที่มีการประชุมการจ่ายหรืองดจ่ายเงินปันผลเป็นวันประกาศเกี่ยวกับการจ่ายเงินปันผล

3.1.2.2. ต้องเป็นบริษัทที่ไม่มีการดำเนินการแยกหุ้นสามัญ (Stock Split) หรือเปลี่ยนแปลงราคาตามบัญชีหรือราคาพาร์ ในช่วงเวลาที่ศึกษาและช่วงประมาณค่า เพราะการแยกหุ้นสามัญนั้นจะทำให้ราคาต่อหุ้นสามัญลดลง ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่องานวิจัย จึงทำให้ผลงานวิจัยมีความคลาดเคลื่อนได้ โดยถือวันที่ขึ้นเครื่องหมาย PC (Par Change) จากฐานข้อมูล SETSMART เป็นวันดำเนินการแยกหุ้นสามัญ

3.1.2.3. ต้องเป็นบริษัทที่ไม่มีการประกาศเกี่ยวกับการเพิ่มทุนหรือลดทุน ในช่วงเวลาที่ศึกษาและช่วงประมาณค่า โดยจะถือว่าวันที่จัดประชุมโดยมีวาระการประชุมเพิ่มทุน-ลดทุน จากฐานข้อมูล SETSMART เป็นวันประกาศการเพิ่ม-ลดทุน

3.1.2.4. ต้องเป็นบริษัทที่ไม่มีข่าวสารอื่นใด ในช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ โดยดูจากข่าวสารที่ได้จากฐานข้อมูล SETSMART

โดยบริษัทจดทะเบียนที่มีคุณสมบัติและผ่านเงื่อนไขในการกำจัดอิทธิพลจากข้อมูลอื่น มีจำนวน 51 บริษัท ดังแสดงการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 3.1. จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างข้างต้นสามารถจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามอุตสาหกรรมได้ดังรูปที่ 3.2. หน้า 44 โดยได้แสดงรายชื่อบริษัทดังกล่าวไว้ในภาคผนวก ก.

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	(บริษัท)
จำนวนประชากรบริษัทจดทะเบียนทั้งหมด	474
หัก จำนวนบริษัทจดทะเบียนที่ไม่ผ่านเงื่อนไขการคัดเลือก	423
จำนวนบริษัทจดทะเบียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	51

ตารางที่ 3.1. แสดงการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1. เครื่องมือที่ใช้ในการประมวลผล

ในการประมวลผลการวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะใช้ โปรแกรม SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ความถดถอย (Regression Analysis) เพื่อทำการประมาณค่าตัวแบบจำลองหลักทรัพย์ของตัวแบบตลาด และใช้โปรแกรม Microsoft Excel ในการจัดทำแผนภูมิแท่งและแผนภูมิเส้นเพื่อการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน

3.2.2. วิธีการศึกษาแบบอิงเหตุการณ์

การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าของข้อมูลในการประกาศรายงานทางบัญชีประจำปีกับราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์จำเป็นต้องอาศัยวิธีการศึกษาแบบอิงเหตุการณ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งนักวิจัยนิยมใช้กันบ่อย (Peterson, 1989; Thomas and Victoria, 2000) การศึกษาแบบอิงเหตุการณ์เป็นการทดสอบเกี่ยวกับคุณค่าของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยการเปรียบเทียบผลกระทบบระหว่างช่วงที่เกิดเหตุการณ์กับช่วงที่ไม่เกิดเหตุการณ์ สำหรับวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะวัดคุณค่าของเหตุการณ์การประกาศรายงานทางบัญชีประจำปี จึงประยุกต์การศึกษาแบบอิงเหตุการณ์ดังนี้

อุตสาหกรรม	จำนวนบริษัท	รวม
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร		
ธุรกิจการเกษตร	3	
อาหารและเครื่องดื่ม	2	5
บริการ		
พาณิชย์	1	
บันเทิงและสันทนาการ	2	
ขนส่งและโลจิสติกส์	1	4
สินค้าอุปโภคบริโภค		
แฟชั่น	1	
อัญมณีและเครื่องประดับ	1	
ของใช้ในครัวเรือน	1	3
ธุรกิจการเงิน		
ธนาคาร	5	
เงินทุนและหลักทรัพย์	7	12
ทรัพยากร		
พลังงานและสาธารณูปโภค	2	2
วัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม		
ยานยนต์	1	
ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	2	3
เทคโนโลยี		
สื่อสาร	4	
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	4	8
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง		
วัสดุก่อสร้าง	8	
พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	6	14
รวมกลุ่มตัวอย่าง		51

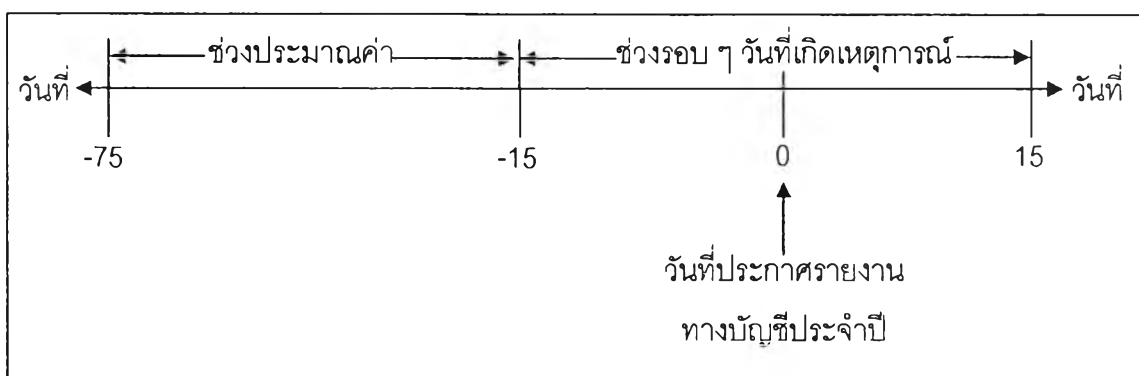
รูปที่ 3.1. แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับคัดเลือกในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม

3.2.2.1. กำหนดวันที่เกิดเหตุการณ์ โดยกำหนดให้วันดังกล่าวเป็นวันที่ 0 ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้วันที่ 0 คือวันที่ประกาศรายงานทางบัญชีประจำปีของบริษัทจดทะเบียน โดยจะยึดตามวันที่ประกาศในเว็บไซต์ของสำนักงาน ก.ล.ต. เป็นวันประกาศรายงานทางบัญชีประจำปี

3.2.2.2. กำหนดช่วงเวลารอบ ๆ วันที่เกิดเหตุการณ์ และกำหนดให้ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาที่ห่างจากวันที่เกิดเหตุการณ์เป็นช่วง ๆ คือ -15, -14, -13, ..., -2, -1, 0, 1, 2, ..., 13, 14, 15

3.2.2.3. กำหนดช่วงประมาณค่า โดยช่วงเวลานี้จะต้องเป็นช่วงเวลาที่ไม่มีผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ไม่ปกติอื่น ๆ ที่อาจจะมีผลทำให้ราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์เปลี่ยนไปจากปกติ ช่วงเวลานี้จะใช้สำหรับการคำนวณผลกระทบจากเหตุการณ์ที่จะวัดเพื่อใช้เปรียบเทียบผลเมื่อเกิดเหตุการณ์และไม่เกิดเหตุการณ์ คือ วันที่ -16 ถึงวันที่ -75

โดยการกำหนดช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ ช่วงเวลารอบ ๆ วันที่เกิดเหตุการณ์และช่วงเวลาก่อนช่วงเวลารอบ ๆ เหตุการณ์สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 3.1.

รูปที่ 3.2. แสดงการกำหนดช่วงเวลาในการประยุกต์การศึกษาแบบอิงเหตุการณ์

3.2.2.4. คำนวณหาผลตอบแทนปกติและปริมาณการซื้อขายปกติ ด้วยการประมาณจากการวิเคราะห์ความถดถอย โดยการใช้ตัวแบบทางตลาด ซึ่งช่วงที่ประมาณการจะเป็นช่วงเวลาก่อนช่วงรอบ ๆ วันที่เกิดเหตุการณ์ เมื่อได้ตัวแบบดังกล่าวแล้วจึงนำมาแทนค่าตัวแปร (X) ด้วยผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงและปริมาณการซื้อขายที่เกิดขึ้นจริง คือค่า R_m และค่า V_m จึงจะได้ผลตอบแทนปกติและปริมาณการซื้อขายปกติ โดยมีรายละเอียดการประยุกต์ตัวแบบตลาด ดังนี้

3.2.2.4.1. การประยุกต์ตัวแบบตลาด สำหรับการประมาณค่าพารามิเตอร์ α_i และ β_i จากการวิเคราะห์ความถดถอยของผลตอบแทนของแต่ละหลักทรัพย์เพื่อใช้ในการคำนวณหาผลตอบแทนปกติ มีดังนี้

$$R_{it} = \alpha_i + \beta_i R_{mt} + \varepsilon_{it}$$

โดยที่ R_{it} คือ ผลตอบแทนของหลักทรัพย์ i ณ เวลา t ได้จากการคำนวณผลตอบแทนของหลักทรัพย์แบบ Logarithmic หรือ Relative ดังนี้

$$R_{it} = \ln \left[\frac{(P_{it} + D_{it})}{P_{it-1}} \right]$$

P_{it} คือ ราคาหลักทรัพย์ i ณ วันที่ t

P_{it-1} คือ ราคาหลักทรัพย์ i ณ วันก่อนหน้า

D_{it} คือ เงินปันผลจ่ายของหลักทรัพย์ i ณ วันที่ t โดยถือวันที่ขึ้นเครื่องหมาย XD เป็นวันจ่ายเงินปันผล

α_i คือ จุดตัดหรือค่าคงที่ของผลตอบแทน

β_i คือ ค่าความชันหรือความเสี่ยงปกติของหลักทรัพย์หนึ่ง หรือเป็นความแปรปรวนร่วมระหว่าง R_{it} และ R_{mt} หารด้วยค่าความแปรปรวนของ R_{mt}

R_{mt} คือ ผลตอบแทนที่ปกติของตลาด ซึ่งคำนวณจากดัชนีราคาหลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ เวลา t โดยได้จากการคำนวณผลตอบแทนของดัชนีราคาแบบ Logarithmic หรือ Relative ดังนี้

$$R_{mt} = \ln \left[\frac{Index_t}{Index_{t-1}} \right]$$

$Index_t$ คือ ดัชนีราคาหลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ t

$Index_{t-1}$ คือ ดัชนีราคาหลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันก่อนหน้าวันที่ t

ε_{it} คือ ค่าความผิดพลาด หรือผลต่างระหว่างผลตอบแทนของหลักทรัพย์กับผลตอบแทนที่คาดหวัง หรือผลตอบแทนไม่ปกติ

3.2.2.4.2. การประยุกต์ตัวแบบตลาด สำหรับการประมาณค่าพารามิเตอร์ α_i และ β_i จากการวิเคราะห์ความถดถอยของปริมาณการซื้อขายของแต่ละหลักทรัพย์ เพื่อใช้ในการคำนวณหาปริมาณการซื้อขายปกติ มีดังนี้

$$V_{it} = \alpha_i + \beta_i V_{mt} + \varepsilon_{it}$$

โดยที่ V_{it} คือ ปริมาณการซื้อขายของหลักทรัพย์ i ณ เวลา t ได้จากการคำนวณปริมาณการซื้อขายของหลักทรัพย์แบบ Logarithmic หรือ Relative ดังนี้

$$V_{it} = \ln \left[\frac{Volume_{it}}{Volume_{it-1}} \right]$$

$Volume_{it}$ คือ ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ i ณ วันที่ t

$Volume_{it-1}$ คือ ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ i ณ วันก่อนหน้าวันที่ t

α_i คือ จุดตัดหรือค่าคงที่ของปริมาณการซื้อขาย

β_i คือ ค่าความชันหรือความเสี่ยงปกติของหลักทรัพย์หนึ่ง หรือเป็นความแปรปรวนร่วมระหว่าง V_{it} และ V_{mt} หาด้วยค่าความแปรปรวนของ V_{mt}

V_{mt} คือ ปริมาณการซื้อขายปกติของตลาด ซึ่งคำนวณจากดัชนีปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ เวลา t โดยได้จากการคำนวณผลตอบแทนของดัชนีราคาแบบ Logarithmic หรือ Relative ดังนี้

$$V_{it} = \ln \left[\frac{SET\_Volume_{it}}{SET\_Volume_{it-1}} \right]$$

SET_Volume_{it} คือ ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ t

SET_Volume_{it-1} คือ ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันก่อนหน้าวันที่ t

ε_{it} คือ ค่าความผิดพลาด หรือผลต่างระหว่างปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์กับ
ปริมาณการซื้อขายปกติ หรือปริมาณการซื้อขายไม่ปกติ

3.2.2.5. คำนิยามผลตอบแทนเกินปกติและปริมาณการซื้อขายเกิน
ปกติ โดยทำการเปรียบเทียบผลตอบแทนปกติและปริมาณการซื้อขายปกติ ที่คำนวณได้กับ
ผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงกับปริมาณการซื้อขายที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งส่วนแตกต่างคือ ผลตอบแทนเกิน
และปริมาณการซื้อขายเกินปกติ

3.2.2.6. ประมวลผลจากผลตอบแทนเกินและปริมาณการซื้อขายเกิน
ปกติ การประมวลผลจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวัด โดยวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะประมวลผล 2
ประการดังนี้

2.3.2.6.1. การวิจัยคุณค่าของข้อมูล จะประมวลผลโดยการ
เปรียบเทียบผลตอบแทนเกินปกติและปริมาณการซื้อขายเกินปกติในวันที่เกิดเหตุการณ์กับ
ช่วงเวลาปกติ ถ้าในวันที่ประกาศรายงานทางบัญชีประจำปีมีผลตอบแทนเกินปกติและปริมาณ
การซื้อขายเกินปกติมากกว่าช่วงเวลาปกติ แสดงว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นมีผลกระทบต่อผู้ที่ได้รับ
ทราบถึงเหตุการณ์นั้น

2.3.2.6.2. การวิจัยเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของตลาด จะ
ประมวลผลโดยการทดสอบค่าทางสถิติว่าในช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์นั้นมีผลตอบแทนเกินปกติ
หรือไม่ ซึ่งการทดสอบค่าทางสถิติดังกล่าวโดยส่วนมากจะเป็นการทดสอบว่าผลตอบแทนเกินปกติ
นั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0 หรือไม่ ถ้าค่าทางสถิติบ่งชี้ว่าในช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ผลตอบแทนเกินปกติ
มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0 แสดงว่าตลาดมีประสิทธิภาพ เพราะไม่มีใครสามารถหาผลตอบแทนเกินปกติ
จากตลาดได้จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้การศึกษาแบบอิงเหตุการณ์เพื่อทดสอบความมี
คุณค่าของการประกาศรายงานทางบัญชีประจำปี และทำการทดสอบโดยเปรียบเทียบ

ผลตอบแทนเกินปกติกับปริมาณการซื้อขายเกินปกติที่เกิดขึ้นในวันที่เกิดเหตุการณ์กับช่วงเวลารอบ ๆ ที่เกิดเหตุการณ์ รวมถึงการทดสอบประสิทธิภาพของตลาด

3.2.3. ตัวแบบที่ใช้วัดค่าและสถิติที่ใช้ทดสอบ

งานวิจัยในครั้งนี้จะประยุกต์วิธีวิจัยเช่นเดียวกับ Morse (1981) โดยอาศัยการศึกษาแบบอิงเหตุการณ์และการคำนวณหาผลตอบแทนเกินปกติและปริมาณการซื้อขายเกินปกติจะคำนวณเป็นรายวัน ซึ่งได้สรุปตัวแบบที่ Morse (1981) ได้ใช้มีดังนี้

ดัชนีวัดความเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนเกินปกติ

$$\overline{AR}_t = \frac{\sum_{i=1}^N |AR_{it}|}{N}$$

โดย AR_{it} คือ ผลตอบแทนเกินปกติ คำนวณจากผลต่างของผลตอบแทนปกติ กับผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งผลตอบแทนปกติได้จากการแทนค่าในสมการตัวแบบที่ได้จากการวิเคราะห์ความถดถอย และ N คือจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคัดเลือก

ตัวแบบการวัดปริมาณการซื้อขายส่วนเกิน

$$\overline{AV}_t = \frac{\sum_{i=1}^N |AV_{it}|}{N}$$

โดย AV_{it} คือ ผลตอบแทนเกินปกติ คำนวณจากผลต่างของปริมาณการซื้อขายปกติ กับปริมาณการซื้อขายที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งปริมาณการซื้อขายปกติได้จากการแทนค่าในสมการตัวแบบที่ได้จากการวิเคราะห์ความถดถอย และ N คือจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคัดเลือก

การทดสอบประสิทธิภาพของตลาด

$$t = \frac{\bar{x} - \mu}{\sigma / \sqrt{n}}$$

การทดสอบประสิทธิภาพตลาดจะใช้ค่าสถิติ t ในการทดสอบสมมติฐานว่าค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนเกินปกติตั้งแต่วันที่ 0 จนถึงวันที่ 15 ว่ามีค่าแตกต่างจาก 0 หรือไม่ หรือตั้งสมมติฐานดังนี้

$$H3: \mu = \mu_0$$

โดยค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดอยู่ที่ 0.05 หรือ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95%

ส่วนวิธีในการประมาณค่าผลตอบแทนปกติ จะใช้วิธีคงที่ เพราะการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้เป็นการหาผลตอบแทนเกินปกติ และปริมาณการซื้อขายเกินปกติ โดยมีช่วงระยะเวลาเป็นวัน ซึ่งในแต่ละวันมีความแตกต่างของข้อมูลน้อยมากจนแทบจะไม่มีสาระสำคัญ จึงเหมาะที่จะเลือกใช้วิธีการคำนวณหาผลตอบแทนปกติและปริมาณการซื้อขายปกติแบบคงที่

3.3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยฉบับนี้จะใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเผยแพร่งบการเงินที่บริษัทกลุ่มตัวอย่างได้นำส่งให้สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ด. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อเผยแพร่สถานะทางการเงินของบริษัทกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งข้อมูลวันที่นำส่งงบการเงินจะใช้ฐานข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ด. โดยจะถือว่าวันที่นำส่งงบการเงินที่ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูลของเว็บไซต์ สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ด. (<http://www.sec.or.th>) เป็นวันประกาศรายงานทางบัญชีประจำปี เพราะถือว่าวันดังกล่าวเป็นวันที่บริษัทจดทะเบียนได้เผยแพร่รายงานทางบัญชีประจำปีสู่สาธารณชนอย่างทั่วถึงแล้ว และจะใช้ข้อมูลการซื้อขายหลักทรัพย์ รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับหลักทรัพย์จากฐานข้อมูล SETSMART โดยจะใช้ข้อมูลจากการนำส่งงบการเงินประจำปีตั้งแต่ปี 2545-2547 และข้อมูลการซื้อขายหลักทรัพย์ระหว่างปี 2545-2548

3.4. สมมติฐานในการวิจัย

จากข้อสงสัยเกี่ยวกับคุณค่าของรายงานทางบัญชีประจำปี ว่ายังมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของนักลงทุนในปัจจุบันหรือไม่ดังที่กล่าวไว้ในบทนำ ดังนั้นจึงทำให้เกิดคำถามในการวิจัยขึ้น 3 คำถามดังนี้

คำถามในการวิจัยที่ 1 รายงานทางบัญชีประจำปีมีอิทธิพลต่อการกำหนดราคาหลักทรัพย์หรือไม่

คำถามในการวิจัยที่ 2 รายงานทางบัญชีประจำปีมีอิทธิพลต่อการกำหนดปริมาณ การซื้อขายหลักทรัพย์หรือไม่

คำถามในการวิจัยที่ 3 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีประสิทธิภาพตลาดใน ระดับกลางหรือไม่

และจากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยของ Beaver (1968), Morse (1981) และ Bamber (1986) ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลบัญชีมีผลต่อการปรับเปลี่ยนราคา หลักทรัพย์และปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งผลการวิจัยที่ผ่านมาจะปรากฏผลตอบแทนเกิน ปกติและปริมาณการซื้อขายเกินปกติในช่วงก่อนวันที่ประกาศรายงานทางบัญชีประจำปี หรือวันที่ ประกาศรายงานทางบัญชีประจำปี และอาจจะเป็นหลังวันที่ประกาศรายงานทางบัญชีประจำปี จึง ทำให้ผู้วิจัยสามารถตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ออกเป็น 2 สมมติฐาน สำหรับการหา ความสัมพันธ์ดังกล่าว และอีก 1 สมมติฐานสำหรับการทดสอบประสิทธิภาพตลาดระดับกลาง ดังนี้

H1: วันก่อนหน้าวันที่เปิดเผยรายงานทางบัญชีประจำปีหนึ่งวัน หรือหลัง วันที่เปิดเผยรายงานทางบัญชีประจำปีหนึ่งวัน หรือวันที่เปิดเผยรายงานทางบัญชีประจำปีเป็น วันที่มีผลตอบแทนเกินปกติสูงสุด

การวัดค่าสำหรับทดสอบสมมติฐาน H1 จะวัดค่าโดยการรวมค่าสัมบูรณ์ของ ผลตอบแทนเกินปกติจากทุกตัวอย่างแล้วเฉลี่ยด้วยจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ให้ได้ค่าสัมบูรณ์เฉลี่ยของผลตอบแทนเกินปกติในแต่ละวัน เพื่อวัดว่าวันที่ประกาศรายงานทาง บัญชีประจำปีและวันก่อนหน้าและหลังวันที่ประกาศรายงานทางบัญชีประจำปีมีค่าผลตอบแทน เกินปกติสูงสุดหรือไม่ ซึ่งถ้าเกิดผลตอบแทนเกินปกติสูงสุดในช่วงดังกล่าว แสดงว่าการประกาศ รายงานทางบัญชีประจำปีมีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์

H2: วันก่อนหน้าวันที่เปิดเผยรายงานทางบัญชีประจำปีหนึ่งวัน หรือหลัง วันที่เปิดเผยรายงานทางบัญชีประจำปีหนึ่งวัน หรือวันที่เปิดเผยรายงานทางบัญชีประจำปีเป็น วันที่มีปริมาณการซื้อขายเกินปกติสูงสุด

การวัดค่าสำหรับทดสอบสมมติฐาน H2 จะวัดค่าโดยการรวมค่าสัมบูรณ์ของ ปริมาณการซื้อขายเกินปกติจากทุกตัวอย่างแล้วเฉลี่ยด้วยจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง ให้ได้ค่าสัมบูรณ์เฉลี่ยของปริมาณการซื้อขายเกินปกติในแต่ละวัน เพื่อวัดว่าวันที่ประกาศ

รายงานทางบัญชีประจำปีและวันก่อนหน้าและหลังวันที่ประกาศรายงานทางบัญชีประจำปีมีค่าปริมาณการซื้อขายเกินปกติสูงสุดหรือไม่ ซึ่งถ้าเกิดปริมาณการซื้อขายเกินปกติสูงสุดในช่วงดังกล่าว แสดงว่าการประกาศรายงานทางบัญชีประจำปีมีความสัมพันธ์ต่อการกำหนดปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์

H3: ค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนเกินปกติเท่ากับ 0 ณ วันที่ประกาศรายงานทางบัญชีประจำปี และหลังจากวันที่ประกาศรายงานทางบัญชีประจำปีทั้ง 15 วัน

การวัดค่าสำหรับทดสอบสมมติฐาน H3 จะเป็นการทดสอบประสิทธิภาพของตลาดในการกระจายข้อมูลข่าวสาร โดยการวัดค่าจะกระทำโดยการนำค่าผลตอบแทนเกินปกติจากทุกตัวอย่างแล้วเฉลี่ยด้วยจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วทำการทดสอบทางสถิติด้วยค่าสถิติ t เพื่อทราบว่า $\mu_t = 0$ หรือไม่ เพื่อการวัดว่าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีประสิทธิภาพระดับกลางดังทฤษฎีตลาดประสิทธิภาพหรือไม่ ซึ่งถ้าเป็นไปตามทฤษฎีตลาดประสิทธิภาพ ค่าสถิติ t ที่ทดสอบผลตอบแทนเกินปกติจะต้องยอมรับสมมติฐาน H3 แต่ถ้าผลการทดสอบผลตอบแทนเกินปกติปฏิเสธสมมติฐาน H3 แสดงว่าตลาดหุ้นในประเทศไทยไม่มีประสิทธิภาพในระดับกลาง เพราะนักลงทุนในประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากรายงานทางบัญชีประจำปีเพื่อหาผลตอบแทนเกินปกติได้ และสามารถวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานหรือการวิเคราะห์รายงานทางบัญชีประจำปีเพื่อหาผลตอบแทนเกินปกติได้ หรือในกรณีที่เกิดผลตอบแทนเฉลี่ยเกินปกติมากกว่า 0 หลังจากวันที่ประกาศรายงานทางบัญชีประจำปี แสดงว่าการประกาศรายงานทางบัญชีประจำปีถือเป็นข้อมูลเก่า เพราะได้ทำการประกาศไปแล้ว สามารถกลับมาใช้อธิพลให้นักลงทุนสามารถใช้ประโยชน์จากรายงานทางบัญชีประจำปีได้อีก ซึ่งขัดแย้งกับทฤษฎีตลาดประสิทธิภาพ จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐาน H3